

## Halachos of the Nine Days

~ From Rosh Chodesh Av through after Tishah B'Av ~

### 1. The Nine Days

**1.1)** Starting from *Rosh Chodesh Av*, many *minhagei aveilus* are added to what was already being kept during the Three Weeks. These *minhagim* continue until midday on the tenth of Av.<sup>1</sup>

**1.2)** There are many activities that are restricted in the Nine Days. The five most prevalent are:

- A) Washing clothing.<sup>2</sup>
- B) Wearing fresh clothing.<sup>3</sup>
- C) Bathing.<sup>4</sup>
- D) Buying clothing and general merchandise.<sup>5</sup>
- E) Eating meat and drinking wine.<sup>6</sup>

**1.3)** Additionally, general pleasurable or dangerous acts should be minimized during this time.

We will discuss the parameters of each of these separately.

### 2. Washing Clothing

**2.1)** It is not permitted to wash any type of clothing during the Nine Days, even if the clothing will not be worn until afterwards.<sup>7</sup>

**2.2)** This restriction includes bath towels, hand towels, and anything similar.<sup>8</sup>

**2.3)** One may start a wash on *Erev Rosh Chodesh Av* (before *shkiah*) even if it will only finish after sunset.<sup>9</sup>

**2.4)** It is *assur* to send clothing to a dry-cleaners (even a non-Jewish cleaners). However, clothing that was given to the cleaners before the Nine Days may be picked up from the cleaners.<sup>10</sup>

**2.5)** Drying wet clothing is allowed during the Nine Days.<sup>11</sup> However, ironing is prohibited.<sup>12</sup>

**2.6)** Spot cleaning is permitted.<sup>13</sup>

**2.7)** One may wash children's clothing who constantly dirty themselves (either through eating or through dirt) throughout the Nine Days, as needed.<sup>14</sup>

**2.8)** When washing children's clothing, one may not add other clothing into the same load.

**2.9)** One should avoid ironing children's clothing (unless it is really not wearable).

### 3. Wearing Fresh Clothing

**3.1)** One should not change into clean, fresh clothing during the Nine Days.

**3.2)** If the freshness of the clothing is removed, one may wear the clothes (even though they are clean). This may be done through wearing the clothes before the Nine Days or through any other means.<sup>15</sup>

<sup>1</sup> ובשבוע שחל בו תשעה באב יש חומרות נוספות, וכן בתשעה באב בעצמה יש חומרות נוספות (ואפ' על מה שיש להקל בתשעת הימים, בשבוע שחל בו וכן בתשעה באב יש להחמיר). (כל המראי מקומות מהשו"ע ודעימיה הם מסימן תקנ"א מלבד אם מציין למקום אחרת).

<sup>2</sup> שו"ע סע' ג' ורמ"א שם.

<sup>3</sup> שו"ע סע' ו' ומשנ"ב ס"ק מ"ד.

<sup>4</sup> שו"ע סע' ט"ז.

<sup>5</sup> רמ"א ס' סע' ד'.

<sup>6</sup> שו"ע סע' ט'.

<sup>7</sup> פשוט משום שהכביסה לחוד היא אסורה וכמבואר במחבר בהמשך דבריו. וכתב המשנ"ב בס"ק כ"א דהטעם בזה היא משום דנראה כמסית דעתו מהאבילות.

<sup>8</sup> כמבואר בשו"ע שם.

<sup>9</sup> הטעם היא דכל האיסור כביסה היא משום שלא יסית דעתו מהאבילות וא"כ כל עוד שהיא קודם שקיעה עדיין אין חסרון אם מסיח דעתו ממנו.

<sup>10</sup> רמ"א שם. ומבואר מדבריו דיותר לשלוח מיד קודם ר"ח אב האף שהכיבוס יהיה אחרי ר"ח וע' משנ"ב ס"ק ל"ז, ולא הזכירו הפוסקים שהיא אסור

בכה"ג להביאם לביתו משום מראת עין. ולענין שבת חזון ע' בהמשך.

<sup>11</sup> דאין הייבוש בכלל כביסה.

<sup>12</sup> באגר"מ אור"ח ח"ג ס' פ"ג כתב שironing שלנו דינו כגיהוץ המוזכר בשו"ע לאסור אף בלי כיבוס.

<sup>13</sup> הלכ"ש פ"ד אות ט"ז.

<sup>14</sup> רמ"א סע' י"ד וכתב המשנ"ב ס"ק פ"ד שהטעם בזה היא דאין בכבוסן של אלו משום שמחה. ואומרים בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שאין שום גיל מסויים והכל תלויה כפי הקטן.

<sup>15</sup> הלכ"ש פ"ד אות י"ד.

**3.3)** One may change into fresh socks and undergarments, if needed.<sup>16</sup>

**3.4)** One who does not have any clean clothes to wear should buy new clothing rather than wash the soiled ones. (For example, one who has no clean socks or undergarments should buy new ones rather than wash them.) However, if one needs a piece of clothing that will bring pleasure if bought, he should wash the dirty one rather than purchase new clothing.

**3.5)** One should not use fresh linen on a bed during the Nine Days. However, one who has a guest may use fresh linen.

#### 4. Bathing and General Hygiene

**4.1)** The *minhag* is not to bathe or shower for enjoyment during the Nine Days.<sup>17</sup>

**4.2)** For medical reasons, or to remove dirt and sweat, one is allowed to shower (even during the week of *Tishah B'Av*).<sup>18</sup>

**4.3)** One needs to be honest with oneself and limit his shower (i.e. its duration, warmth of the water, and usage of soap and shampoo) to the minimum of what is needed to remove the dirt and sweat.<sup>19</sup>

**4.4)** Washing hands and face with cold water is permitted. (One may add warm water in order to make the water manageable.)<sup>20</sup>

**4.5)** Bathing in order to prepare for a *mitzvah* is permitted.<sup>21</sup>

**4.6)** One who goes to the *mikvah* every morning may do so during the Nine Days; however, it is preferable to use a cold or at least a lukewarm *mikvah*.<sup>22</sup>

**4.7)** Young children may be bathed normally.<sup>23</sup>

**4.8)** Brushing one's teeth is allowed.

**4.9)** It is permissible to cut one's nails until the week of *Tishah B'Av*. During the week of *Tishah B'Av*, one can cut their nails for a *mitzvah* (i.e. *Erev Shabbos* or for *tevilah*). One is

also allowed to cut nails for safety or hygienic reasons.<sup>24</sup>

**4.10)** Children's nails may be cut (for non-cosmetic purposes).

#### 5. Buying and Shopping

**5.1)** One should avoid buying things that are unnecessary for the Nine Days.<sup>25</sup>

**5.2)** Items that are on sale at a considerable discount, and whose prices will not be available after *Tisha B'Av*, may be purchased during the Nine Days.<sup>26</sup> (One should then only use these purchases after *Tisha B'Av*.)

**5.3)** One who forgot to buy shoes for *Tisha B'Av* before the Nine Days may buy them during the Nine Days.<sup>27</sup>

**5.4)** Window shopping is permissible, as is choosing what to buy for after the Nine Days.<sup>28</sup>

**5.5)** Gifts may be given during the Nine Days; however, expensive gifts should not be given.<sup>29</sup>

<sup>16</sup> הלכ"ש שם אות.

<sup>17</sup> שו"ע סע' ט"ז, ומבואר מהרמ"א שם דלצורך מצוה שרי לרחוץ כל גופו דא"ל לתענוג.

<sup>18</sup> משנ"ב ס"ק פ"ח ואגר"מ אה"ע ח"ד סי' פ"ד אות ד'.

<sup>19</sup> ע' שו"ת שלמת חיים סי' שי"ג וכן אומרים בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל דמותר בסבון בזמנינו.

<sup>20</sup> משנ"ב ס"ק צ"ד.

<sup>21</sup> כמבואר ברמ"א שם.

<sup>22</sup> ערוך השלחן סע' ל"ה.

<sup>23</sup> יש שהחמירו בזה ע"פ המשנ"ב בס"ק צ"ג וסברי דאפ' בקטנים שלא הגיעו לחינוך יש לרחוץם רק בצונן. ובקטנים שהגיעו לחינוך בודאי יש לרחוץם רק כשיש צורך לכך ובצונן.

<sup>24</sup> ע"פ משנ"ב ס"ק כ'.

<sup>25</sup> רמ"א סע' ז', והנה ברמ"א הוזכר רק האיסור לקנות בגדים, ויש לעיין מהו בשאר כלים, וע' בהלכ"ש פ"ד סע' כ"ב.

<sup>26</sup> הנה המשנ"ב בס"ק י"א כתב לענין מה שממעטים במשא ומתן דאם הוא ביריד י"ל דהוי דבר האבד

ושרי בכל ענין וכו' ולכא' ה"ה בקניית בגדים חדשים באופן דהוי דבר האבד מותר.

<sup>27</sup> אגר"מ או"ח ח"ג סי' פ'.

<sup>28</sup> ע' אגר"מ אה"ע ח"ד סי' פ"ד ססק"א א'.

<sup>29</sup> לכא' כן יש להוכיח מדברי המשנ"ב בס' תקנ"ד ס"ק מ"א שכתב דבתשעה באב בעצמו אסור ליתן מתנות לחבירו דהוי בכלל שאילת שלום. ומשמע דבשאר ימי בין המצרים מותר. ויש להחמיר במתנה יקרה משום משא ומתן של שמחה.

5.6) A *Rav* should be consulted before buying, renovating, or decorating a house or apartment.<sup>30</sup>

## 6. Eating Meat and Drinking Wine

6.1) The *minhag* is not to eat meat or drink wine during the Nine Days. This includes poultry and any food cooked with meat (as long as it has the taste of meat).<sup>31</sup>

6.2) Foods cooked in clean *fleishig* utensils are allowed to be eaten.<sup>32</sup>

6.3) One who began a *fleishig* meal before *shkiah* on *Erev Rosh Chodesh Av* should try and finish before *shkiah*. If needed, one may continue for a few minutes after *shkiah*, and possibly until *tzeis hakochavim*. In certain

instances, one may continue even further, but should nonetheless hurry and finish as soon as possible. Consult a *Rav* for specific applications.<sup>33</sup>

6.4) One may taste meat and spit it out during the Nine Days.<sup>34</sup>

6.5) It is permissible to buy meat during this time.<sup>35</sup>

6.6) One who cannot eat dairy products may eat poultry until the seventh of Av.<sup>36</sup>

6.7) Pregnant women, nursing women, and women within thirty days of childbirth may be lenient in this *minhag* and eat meat if needed. It is preferable, however, to eat poultry rather than meat.<sup>37</sup>

6.8) It is best to refrain from feeding meat to young children (the *poskim* discuss at exactly which age this begins). Before

be lenient. One may also be lenient and feed chicken to children. One who has any substantial reason to feed his child meat may do so even during *שבוע שחל בו תשעה באב*.<sup>38</sup>

6.9) The *minhag* is not to drink wine (and grape juice) or eat any foods cooked with wine (as long as it has the taste of wine).<sup>39</sup> One should not drink grape juice during the Nine Days, either. However, beer and whiskey are allowed.<sup>40</sup>

6.10) At a *bris milah* (even one pushed off until after the eighth day), *bar mitzvah* (the actual day the boy turns 13), or at a *siyum* on a *mesechta*, it is permissible to eat meat and drink wine.<sup>41</sup>

## 7. General Minhagim of the Nine Days

<sup>30</sup> בשו"ע ס' ב' כתב שמראש חדר ממעטים בבנין של שמחה, ומשנ"ב שם ס"ק י"ב כתב דה"ה כל בנין להרווחה אסורה והאריכו פוסקי זמנינו בגדר האיסור.

<sup>31</sup> שו"ע ס' ט וס' י' ומשנ"ב שם ס"ק ס"ג.

<sup>32</sup> משנ"ב שם ס"ק ס"ג.

<sup>33</sup> הנה מבואר בשו"ע בס' ט' ובמשנ"ב ס"ק ג"ח שגם בראש חדר גופיה המנהג היא שלא לאכול בשר. ויש לעיין מהו הדין בבין השמשות, ולכא' יש מקום להקל בו בעת הצורך כיון דבין השמשות היא ספק ומניעת אכילת בשר היא מנהג יש מקום להקל בו עד צאת הכוכבים. וכ"ז היא דוקא במי שכבר התחיל לאכול בהיתר דהיינו קודם שקיעת החמה, אבל אין להתחיל לאכול מאכלי בשר בבין השמשות. אבל מבואר מדברי הפרמ"ג (א"א ס"ק כ"ו) שיש מקום להחמיר ולהפסיק משקיעה. ולכן אין להקל אלא לעת הצורך. והנה מדויק מהמשנ"ב בס"ק ג"ז שלא מהני מה שהתחיל בהיתר וכיון שהגיע זמן האיסור צריך להפסיק מאכילת בשר. אבל אומרים בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל שאם התחיל סעודת בשר מלפני ר"ח מותר להמשיך הסעודה בלילה אלא שצריך לגמור בהקדם האפשרי.

<sup>34</sup> הנה בשו"ע ס"ק ס"ח משמע דהחמיר בטעימה אבל י"ל דזה מייירי בלי פליטה.

<sup>35</sup> אג"מ או"ח ח"ד סי' קי"ב אות ג'.

<sup>36</sup> במשנ"ב ס"ק ס"ח כתב "ומ"מ מי שא"א לאכול מאכלי חלב מותר לו לאכול בשר עוף או בשר מלוח ג' ימים" ומשמע מדבריו שבכל התשעת ימים יכול לאכול דברים אלו. אבל בס"ק ס"א כתב המשנ"ב דיולדות שלא במקום חולי נהגו שלא לאכול בשר ויין מז' באב, ומשמע לכא' דמי שאינו בגדר חולה טוב למנוע מלאכול אפ' בשר עוף מז' באב. ופשוט שכ"ז היא באופן שיש לו דברים אחרים לאכול כגון דגים או ביצים וכדומה.

<sup>37</sup> מבואר ברמ"א שם דחולה מותר לאכול בשר בימים אלו, וכתב המשנ"ב בס"ק ס"א דאפ' חולה קצת מותר לאכול בשר. ומבואר עוד מדבריו דיולדות אינה צריכה להחמיר כלל עד ז' באב. אבל אם אפשר כדאי לאכול בשר עוף כמבואר בס"ק ס"ד. ואם ע"י מניעת אכילת בשר וכדומה נתמעט חלבה לתינוק מותר לאכול כל מה שצריכה כמבואר במשנ"ב ס"ק ס"ד. אולם באופן שאין שום חסרון לבריאות וגם היא לא מרגישה שום חולשה טוב למנוע מלאכול בשר או עוף מז' באב.

<sup>38</sup> הנה ידוע שנחלקו גדולי האחרונים בזה, דהמג"א בס"ק ל"א דייק הרמ"א בס' י' דלא נהגו איסור בבשר ויין לתינוק ומשום זה מותר ליתן יין של הבדלה לתינוק. אולם האליה רבה (ס"ק כ"ד) והדגול מרובה (ס' ט') דייק ממש"כ הרמ"א בס' ט' דאף לקטנים אסורים בבשר. והמשנ"ב בס"ק ע' הכריע כדעת הא"ר ודגול מרובה. וכ"כ הערה"ש בס' כ"ו. וכן מבואר מהאג"מ באו"ח ח"ד סי' כ"א ס"ק ד' שהחמיר כדעת הדגמ"ר. אבל יש לעיין באיזה גיל מייירי דפשטות המשנ"ב היא דמייירי בקטן שהגיע לתינוק אבל לא הגיע לתינוק לגבי אכילת ירושלים, הא קטן שלא הגיע חינוך ככלל, כמו בן שנים או שלש לכא' יש מקום להקל במאכלי בשר.

<sup>39</sup> במשנ"ב בס"ק ס"ג כתב דהאינא נהיגי עלמא לאסור אף תבשיל של בשר, ובבאר היטב ס"ק כ"ט כתב דלפ"ז יש להחמיר גם בתבשיל שנתערב בו יין דאם יש טעם יין יש לאסור מלאכלו.

<sup>40</sup> רמ"א ס' י"א.

<sup>41</sup> כמבואר ברמ"א ס' י' ועיי"ש במשנ"ב לכל הפרטים בזה.

**7.1)** One should not partake in a non-routine pleasurable activity. For example, one should avoid going to an amusement park during the Nine Days.<sup>42</sup>

**7.2)** One should refrain from doing anything that most people consider a danger (i.e., flying on a plane) for no substantial reason.<sup>43</sup>

**7.3)** One should avoid scheduling a non-urgent surgery during the Nine Days.<sup>44</sup>

**7.4)** One who has a court case with a non-Jew should try to postpone it until after the month of Av, or at least until after *Tishah B'Av*.<sup>45</sup>

**7.5)** The *minhag* is to refrain from doing any work with threads (like sewing a new piece of clothing) during this time. However, sewing on a button or fixing a small tear on old clothing is permitted.<sup>46</sup>

**7.6)** A *shaitel* should not be washed during the Nine Days. A new *shaitel* should not be cut

during this time. A *Rav* should be consulted regarding cutting or adding hair to an old *shaitel*, as it depends on its condition.<sup>47</sup>

**7.7)** One may wash the floor and clean the house as needed during the Nine Days.<sup>48</sup>

## 8. *Shabbos Chazon*

**8.1)** The *Shabbos* before *Tishah B'Av* is called *Shabbos Chazon*, which takes its name from the *Haftorah* read that week. On this *Shabbos* we do not keep many of the *minhagei aveilus* of the Nine Days.<sup>49</sup>

**8.2)** One is allowed to bathe himself as he does every *Erev Shabbos*; however, one should take care to avoid spending more time than necessary in the shower.<sup>50</sup>

**8.3)** There is no need to wait until close to *Shabbos* to shower.

**8.4)** One who goes to the *mikvah* every *Erev Shabbos* may do so on *Erev Shabbos Chazon*.<sup>51</sup>

**8.5)** Nails may be cut on *Erev Shabbos*.<sup>52</sup>

**8.6)** The accepted *minhag* is to change into clean, fresh *Shabbos* clothing in honor of the coming day. These clothes do not have to be removed on *Motzaei Shabbos*. Some have the practice to keep one garment on themselves throughout *Shabbos* that will remind them of mourning.<sup>53</sup>

**8.7)** One who does not have any clean clothes for *Shabbos* may send his clothes to the cleaners (even though it is during the Nine Days).<sup>54</sup>

**8.8)** One should try and avoid wearing new clothes on this *Shabbos*.<sup>55</sup>

**8.9)** Polishing shoes and silver in honor of *Shabbos* is allowed.<sup>56</sup>

**8.10)** One is allowed to taste the *Shabbos* food to see if it needs any spices. However, anything that has the taste of meat must be spit out (a *brachah* is not said on this tasting).<sup>57</sup>

<sup>42</sup> בשו"ע ס' א' פסק דמשנכנס אב ממצטין בשמחה. ובאמת יש לעיין אם בכלל מותר ללכת למקומות אלו אפ' בשאר ימות השנה.

<sup>43</sup> ע' בשו"ע ס' י"ח, ושם משמע דיש לזהר בכל בין המצרים. וידוע שאומרים העולם דאין להלך בטיסה במטוס לכל הפחות בתשעת הימים. ויש להקל באופן שיש קצת צורך.

<sup>44</sup> באמת יותר טוב שלא לעשותו בבין המצרים בכלל משום דיש בו סכנה. אבל אם צריך לעשותו אז טוב שלא לעשותו בתשעת הימים, ולכל הפחות שלא לעשותו בשבועה שחל בו.

<sup>45</sup> שו"ע ס' א' ומשנ"ב שם ס"ק ב'.

<sup>46</sup> שו"ע ס' ח. ומשמע ממש"כ המחבר בס' ז' דק חדשים אסורים הא לתקן ישינם מותר. וע' אג"מ

או"ח ח"ג ס' ע"ט שמפרש דכל שאינו מעשה אומן אין לאסור.

<sup>47</sup> דלכא' לאסור הרחיצה משום כיבוס והתיקון יש לאסור כל מה שצריך מעשה אומן ועל ידי האומן נעשה כחדשה משום תיקון בגדים.

<sup>48</sup> הנה בשו"ת שלמת חיים ס' י"ב הביא שהגר"ש סאלאנט החמיר בזה אבל קשה להחמיר במה שלא מצינו להדיא בשו"ע.

<sup>49</sup> וכשעבר תשעה באב נפל בשבת וכן בתשעה באב שנפל בשבת יש דינים נוספים השייכים לשבת.

<sup>50</sup> האף שמשמעות הרמ"א בס' ט"ו ובמשנ"ב ס"ק צ"ה ובערה"ש ס' ל"ו היא להחמיר ברחיצת כל גופו אפ' בצונן בער"ש חזון ידוע מהגר"א העניקין

זצ"ל להקל בערב שבת ברחיצת כל גופו בחמין וכן אומרים בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל.

<sup>51</sup> משנ"ב ס"ק צ"ה ועיי"ש בשעה"צ ס"ק צ"ח שהחמיר בחמין.

<sup>52</sup> משנ"ב ס"ק כ'.

<sup>53</sup> משנ"ב ס"ק ו' וע' קובץ הלכות פ"א אות ל"ה-ל"ו.

<sup>54</sup> משנ"ב ס"ק ל"ב.

<sup>55</sup> ע"פ משנ"ב ס"ק ט'.

<sup>56</sup> אג"מ או"ח ח"ג ס' פ'.

<sup>57</sup> כפירשנו לעיל.

**8.11)** Meat and wine may be eaten throughout *Shabbos Chazon* (even at the *Seudah Shlishis*, and even if it will extend until after the *zman*, unless *Motzaei Shabbos* is *Tisha B'Av*).<sup>58</sup>

**8.12)** One can use whatever he normally uses for *havdalah* on *Motzaei Shabbos*, and drink it himself.<sup>59</sup>

**8.13)** When there are two *Shabbosim* in the nine days, the first *Shabbos* is not referred to as "*Shabbos Chazon*." According to all opinions, one may shower as normal in honor of this *Shabbos*.<sup>60</sup>

---

<sup>58</sup> והיינו מזמן שקיבל השבת אפ' מבעוד יום עד זמן שברך ברכהמ"ז בסעודת שלישית (דאז חל עליו חובת הבדלה ואסור לאכול) מותר לאכול בשר ולשתות יין, האף שאינו רגיל לאכול בשר במשך היום ובסעודת שלישית. ע"פ משנ"ב ס"ק נ"ו.

<sup>59</sup> כן אומרים בשם הגר"מ פיינשטיין זצ"ל. וע"ע הלכ"ש פ"ד ס"ק ל"ז.

<sup>60</sup> והיינו אפ' להשיטת שמחמירין בער"ש חזון שלא לרחוץ כל גופו, בער"ש זו (שהיא ר"ח אב שנפל

בשבת) כ"ע מודה דמותר כמבואר במשנ"ב ס"ק פ"ט.